

Najlepšou politikou je slobodný obchod

Prízrak protekcionizmu je na vzostupe. Vždy to bol nebezpečný a nerozumný prístup, ale v časoch ekonomickej krízy, keď hrozí, že poškodí svetovú ekonomiku, je obzvlášť nebezpečný. Protekcionizmus vychádza z podivného predpokladu, že národný blahobyť porastie, keď štát udelí monopolnú moc domácim výrobcom. Počas stáročí však ekonomické zdôvodňovanie, historické skúsenosti a empirické štúdie opakovane ukázali, že tento predpoklad je absolútne nesprávny. Protekcionizmus vytvára chudobu, nie prosperitu. Protekcionizmus dokonca ani neochraňuje domácich výrobcov a priemysel. Ničí ich tým, že poškodzuje exportný priemysel a tie odvetvia, v ktorých je výroba závislá na importovaných produktoch. Zvyšovaním domácich cien ocele na „ochranu“ domáceho výrobcu ocele sa len zvýšia náklady na výrobu áut a veľa ďalších produktov z ocele. Je to hlúpa hra.

Fakt, že protekcionizmus ničí bohatstvo, nie je ten najhorší následok. Protekcionizmus ničí mier. To je dostatočný dôvod pre všetkých ľudí dobrej vôle, všetkých priateľov civilizácie, aby sa otvorene a rozhodne vyjadrili proti ekonomickému nacionalizmu, ideológii konfliktu, ktorý je postavený na ignorancii a do praxe sa zavádza protekcionizmom.

Montesquieu pred dvestopäťdesiatimi rokmi povedal: „Mier je prirodzeným dôsledkom obchodu. Dva národy, ktoré sa líšia, sa stanú vzájomne závislými, lebo ak jedna chce kupovať, druhá sa zaujíma o predaj. A tak je ich spojenie založené na ich vzájomných potrebách.“

Mier je najvzácnejším plodom obchodu. Obchod podporuje mier, z časti aj tým, že zjednocuje rôznych ľudí v spoločnej kultúre obchodovania – a to je každodenný proces spoznávania cudzích jazykov, spoločenských noriem, zákonov, očakávaní, potrieb a talentov.

Obchod podporuje mier tým, že povzbudzuje ľudí k vytváraniu spojenectiev na základe obojstranne prospešnej spolupráci. Tak ako obchod spája ekonomické záujmy Paríža a Lyonu, Bostonu a Seattle, Kalkaty a Bombaja, obchod tiež spája Paríž s Portlandom, Boston a Berlínom, Kalkatu s Kodaňou – spája záujmy všetkých ľudí všetkých národov, ktorí vzájomne obchodujú.

Veľké množstvo prísnych empirických výskumov podporuje tvrdenie, že obchod podporuje mier.

Asi najtragickejší príklad toho čo sa stane, keď sa tento princíp ignoruje, je druhá svetová vojna.

Medzinárodný obchod v rokoch 1929 až 1932 skolaboval o 70%, z nemalej časti kvôli americkému zákonu o clách z roku 1930, ktorý zdvihol na rekordnú úroveň clá viac ako 20 000 dovážaných tovarov a pre odvetné clá zo strany ostatných krajín. Ekonom Martin Wolf poznamenal: „Tento kolaps obchodu bol veľkým podnetom pre hľadanie sebestačnosti a životného priestoru, najviac pre Nemecko a Japonsko.“

Krátko na to nasledovali najstrašnejšie a najsmrteľnejšie vojny v histórii ľudstva.

Obchod zachraňuje životy tým, že obmedzuje vojny.

Obchod zachraňuje životy aj tým, že zvyšuje prosperitu a rozširuje ju medzi viac a viac ľudí. Dôkaz, že slobodnejší obchod podporuje prosperitu, je jednoducho ohromujúci. Prosperita umožňuje bežným mužom a ženám viesť dlhší a zdravší život.

A s dlhším a zdravším životom prežívaným v mieri majú ľudia zjednotení v globálnom hospodárskom priestore viac času tešiť sa z ohromného množstva kultúrnych zážitkov, ktoré im poskytuje slobodný trh. Kultúru obohacujú príspevky z celého sveta, vďaka slobodnému trhu s tovarmi a myšlienkami.

Voľný obchod bez akýchkoľvek pochyb zvyšuje materiálne bohatstvo. Ale jeho najväčší dar sa nedá tak ľahko merať peniazmi. Ten najväčší dar sú životy, ktoré sú slobodnejšie, plnšie a oveľa menej ohrozené alebo zničené ukrutnosťami vojny.

Preto sa my, dolu podpísaní, spoločne spájame a apelujeme na vlády všetkých národov, aby odolali pokušeniu krátkozrakých a chamtivých, ktorí volajú po zvyšovaní obchodných bariér. Navyše vlády vyzývame, aby odstránili súčasné protekcionistické bariéry a oslobodili obchod. Každé vládne hovorme: nechajte svojich obyvateľov tešiť sa nielen z plodov z vašich vlastných polí, tovární a talentov, ale tiež z tých po celom svete. Odmenou bude väčšia prosperita, bohatšie životy a radosť z daru mieru.